

NR 2 • Juli 2011

Mun&Hals

EN TIDNING FÖR MUN-&HALSCANCERFÖRBUNDETS
MEDLEMMAR, ANHÖRIGA OCH STÖDJANDE

Mun&Hals

Årgång 37 • Nr 2 2011

MHCF

MUN- & HALSCANCERFÖRBUNDET

KANSLI & REDAKTION

Barks Väg 14, 170 73 Solna

TEL. 08-655 83 10 - FAX. 08-655 46 10

E-POST: kansli@mhcforbundet.se

HEMSIDA: www.mhcforbundet.se

BANKGIRO: 5703-3573

ANSVARIG UTGIVARE

Sören Selinder

REDAKTÖR

Ulf Jönson

E-POST ulfjonson.012140026@telia.com

MEDARBETARE I REDAKTIONEN

Viola Landewall

FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Sören Selinder

Östermalmsgatan 21

854 60 Sundsvall

TEL. 0691-610 65

MOBIL 070-327 11 54

E-POST soren.selinder@telia.com

ISSN 2000-7477

GRAFISK FORM

TRYCK & DISTRIBUTION

Ågrenshuset Produktion, Bjästa

MATERIAL

till tidningen sänds till:

Mun- & Halscancerförbundet

Barks väg 14, 170 73 Solna

Märk kuvertet Mun&Hals

Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera insänt, ej beställt material.

Insänt material returneras

endast på begäran.

Eftertryck och citat är tillåtet

om källan anges.

STIFTELSEN LARYNGFONDEN

ORDFÖRANDE Hans-Ola Fors

Strandgatan 19 – 952 33 Kalix

TEL. 0923-776 60 - FAX: 0923-155 90

E-POST: info@laryngfonden.se

HEMSIDA: www.laryngfonden.se

PLUSGIRO 91 82 58-5

BANKGIRO 5936-5338

Innehåll

- 4-5 RIKSSTÄMMA** på Johannesbergs Slott
- 6-7 LOGOPEDKURS** i Lund
- 8 PATIENTINFORMATÖRER**
- 9 MEDLEMSTRÄFF** i Borås
- 10-12 NORDISK KONGRESS**
- 12-13 ETT BESÖK** på Katarina Brandstation
- 13 RCC** på gång
- 14 FRÅGESPORT** med allmänna frågor
- 15 REHABILITERINGSDAGAR** i Sydöst
- 16 DEBATT**
- 17 PRESSMEDDELANDE**
- 18 FAKTASIDA** från förbundet
- 19 FÖRENINGSSIDAN** med information om kontaktpersonerna

Omslagsfoto: Skulptur föreställande Carl von Linné i Botaniska Trädgården i Visby. Foto: Staffan Hagelin

Nästa nummer utkommer i september 2011
Materialstopp till nr 3 är 1 augusti 2011

Ledaren

Så är vi nu framme vid den underbara svenska sommaren med sol, värme, grönska samt sommaraktiviteter och det känns skönt.

Mycket har hänt inom vårt förbund de första månaderna av detta år.

Först av allt vill vi från Mun- & Halscancerförbundet rikta ett stort varmt tack till Gunnar Schneider, som nu har av sagt sig fortsatta arbetsuppgifter inom förbundet. En lång räcka av år har han deltagit som ledamot i styrelsen och kanske den största uppgiften har varit att vara redaktör för vår tidning Lary (nuvarande Mun & Hals). Jag tror att det är 17 år som Gunnar, som redaktör ansvarat för redigering, tryckning och utgivning. Även skapande av broschyrer och producering av dessa har legat på Gunnars lott. Så återigen ett stort varmt tack Gunnar.

Ny redaktör för tidningen blir Ulf Jönson, som tillsammans med Viola Landewall ingår i redaktionskommittén.

En patientinformatörskurs har hållits på vårt kansli som planerats av vår studieorganisations Viola Landewall och för kursens innehåll ansvarade Gunilla Beling samt Ulf Jönson.

Föreläsare var kurator Liisa Berg,

professor psykolog Pär Salander samt logoped Gunilla Beling. En mycket väl emottagen och uppskattad tillställning.

I maj har det också varit en Nordisk Kongress i Fredriksstad, Norge. Där representerades vi från Sverige av styrelsen, ordförandena i lokalföreningarna samt Laryngfonden. Mycket innehållsrikt program med fina föreläsare.

Ett kort mininordiskt samarbetsmöte med Norge, Danmark, Finland, Island samt Sverige hölls också, där bland annat det beslutades att nästa Nordiska Kongress 2014 är Mun- & Halscancerförbundet i Sverige värdar.

Vi har även avverkat vår Riksstämman under maj månad. Det blev ett fåtal förändringar vid val av styrelse. Ett reportage om stämman kommer i vår tidning.

Under juni månad kommer anpassningskurser att hållas i Stensund och Eslöv där många har anmält sig och som brukar vara eftertraktade resmål, med aktiviteter och trevlig samvaro.

Så vill jag önska alla våra medlemmar att ha en riktigt skön och avkopplande sommar.

Sören Selinder
 Förbundsordförande

- ♥ har 11 läns- och regionför-
eningar runt om i landet
- ♥ bevakar och tillvaratar
medlemmarnas intressen
- ♥ arbetar aktivt för att hjälpa
medlemmarna tillbaka till
ett meningsfullt liv
- ♥ ordnar rehabiliterings-
seminarier och -resor
- ♥ har sitt kansli i Solna
- ♥ arbetar för att starta
samtalsgrupper för både
patienter och anhöriga
antingen via sjukvårdspers-
sonalen eller i lokalföre-
ningarnas regi
- ♥ ger ut tidningen
Mun&Hals
med aktuell information,
artiklar och reportage
- ♥ har regelbundet kurser
för förbundets och före-
ningarnas förtroendevalda
samt antirökinformatörer
- ♥ håller kontakt med myn-
digheter och serviceorgan
- ♥ tillhör Handikapporganisa-
tionernas Samarbetsorgan
- ♥ är en av huvudmännen i
Cancerfonden
- ♥ har kontakt med mot-
svarande förbund i andra
länder
- ♥ har förtroendeanslutna
läkare, tandläkare, logoped,
kurator och dietist
- ♥ har instiftat den fristående
Stiftelsen Laryngfonden

STIFTELSEN LARYNGFONDEN

*i kamp mot
Strup- och munbålecancer*

Laryngfonden – en fristående fond instiftad av Svenska Laryngförbundet – står öppen för ansökningar om bidrag, vilka kan beviljas i enlighet med fondens ändamål:

Fondens ändamål är att främja forskning och utveckling, särskilt inom områdena laryng-, hemilaryng- och glossektomi samt främja vård och rehabilitering för behövande sjuka inom dessa områden, dock ej sådant som åligger stat, landsting och kommun, enligt gällande lagar, regler och praxis.

*Bidrag och gåvor
emottages tacksamt på:*

Plusgiro

91 82 58-5

Bankgiro

5936-5338

Ansökningsblankett för bidrag finns hos:

Stiftelsen Laryngfonden

Strandgatan 19 • 952 33 Kalix

Tel: 0923-776 60 • Fax: 0923-155 90

E-post: info@laryngfonden.se

Hemsida: www.laryngfonden.se

Riksstämman

Mun- & Halscancerförbundet höll riksstämman den 18-19 maj 2011 på Johannesbergs slott i Uppland

DEN 18 OCH 19 MAJ 2011 sammanträdde medlemmar från alla Sveriges regionala Mun- & Halscancerföreningar till den årliga riksstämman som i år var förlagd till Johannesbergs slott. Johannesberg är ett smakfullt och varsamt renoverat slott i hjärtat av Roslagen. Den kräsne finner här alla förutsättningar för en lyckad konferens. Här finns ett välrenommerat kök, en trivsam atmosfär och mängder av aktiviteter. Hotellet är klassat med 4 stjärnor och ägs av Mariette och Manfred Kuhl som även driver anläggningen som ligger vid Gottröra i det natursköna Uppland. Gottröra är väl annars mest känt för "Miraklet i Gottröra". I december 2011 blir det 20 år sedan det hände. Den störtade flygplanskroppen låg på en snöig åker, saknade en vinge och var knäckt i tre delar. Ändå klarade sig alla 129 ombord med livet i behåll. Ur mänskligt perspektiv ett rent mirakel.

Vi anlände till Johannesbergs slott till lunch den 18 maj och bjöds då på kyckling med örtgrönsaker och fettuchini, fantastiskt gott. Efter lunchen öppnade förbundsordförande Sören Selinder konfe-

rensen med att hälsa samtliga varmt välkomna och ett speciellt välkommen till dagens första föreläsare Pär Salander, psykolog och docent vid onkologiska kliniken Norrland universitetssjukhus i Umeå. Pär höll en intressant föreläsning om hur vi mentalt och psykologiskt förhåller oss till beskedet att vi eller en närstående drabbats av cancer. Många frågor ställdes i samband med föreläsningen.

EFTER PÄRS FÖRELÄSNING gick ordet vidare till nästa gästföreläsare som var Ulla Lidén vårdjurist som gav oss en mycket intressant föreläsning om patientskadlagen, om hur patientnämnderna är organiserade samt deras funktion. Ulla gick också igenom vem som har tillsynsansvaret. Detta åskådliggjordes på ett förnämligt sätt genom Ulla's egen "byråkrat-karta".

Dagens seminarium avslutades med att Hans-Ola Fors, ordförande för Laryngfonden, föredrog fondens nuvarande ekonomiska situation vilken visade sig ha förbättrats jämfört med året innan. Hans-Ola upplyste också om att styrelsen för Laryngfonden för verksamhetsåret

Förberedelser inför stämman

2012 fattat beslut om att det återigen går att ansöka om medel för rehabiliteringsresor. Ett mycket välkommet och bejublat beslut. Halv sju samlades samtliga i lobbyn för en välkomstdrink före middagen, som bestod av potatis och purjolöksoppa till förrätt, pocherad laxöring med kräftsås till varmrätt samt till dessert citronmousse med havreflarn, alltsammans förtärdes med ett gott vin. Före middagen berättade Mariette Kuhl om hur hon och hennes man successivt rustat upp slottet från att ha varit i det närmaste en ruin till vad det är idag. En fantastisk insats gjord av två män-

Laryngfondens ordförande, Hans Ola Fors i talarstolen

Professor Pär Salander, gästföreläsare

Vårdjurist Ulla Lidén föreläser om patientjuridik

Johannesbergs Slott

Slottets ägare, Mariette Kubl berättar om slottets historia

niskor med en stark övertygelse om att skapa sig en framtid. Senare under middagen underhölls vi av en manskör med ett stort utbud av kända sånger. Ett mycket uppskattat inslag.

Den 19 maj började dagen med avprickning av stämooombuden vilket skedde redan klockan 08.30. Riksstämman öppnades sedan 09.00 av förbundsordförande Sören Selinder som hälsade samtliga ombud varmt välkomna till årets riksstämman och ett speciellt välkommen till riksstämans gäster. Efter Sörens välkomstanförande hölls en parentation för de medlemmar som lämnat oss under det gångna verksamhetsåret.

TILL ORDFÖRANDE FÖR RIKSSTÄMMAN valdes Esbjörn Melin, kanslichef vid Prostatacancerförbundet, och till sekreterare för riksstämman valdes Ulf Jönson, Mun- & Halscancerförbundet. Presidiet skötte stämmoförhandlingarna med stor skicklighet, effektivitet och objektivitet. Verksamhetsberättelsen för det gångna verksamhetsåret genomgicks varefter den godkändes och lades till handlingarna. Likaså skedde med den ekonomiska berättelsen. Glädjande nog hade en motion inkommit till stämman. Den var insänd av Mun- & Halscancerförbundet i Uppland och föreslog att de som nomineras till olika uppdrag inom Mun- & Halscancerförbundet kort skall presenteras i den kallelse som skickas till ombuden inför de årliga riksstämmorna. Undertecknad ser med glädje på detta och hoppas att "motionsöden" i och med denna motion är bruten och att vi i och med det också får en livligare debatt i organisationen. De

val som förrättades blev helt i enlighet med valberedningens förslag vilket tyder på att valberedningen gjort ett gediget arbete och förankrat sina förslag väl. Sören Selinder omvaldes till förbundsordförande på två år, likaså omvaldes såväl Staffan Hagelin som Ulf Jönson som ledamöter i förbundsstyrelsen. Ett fyllnadsval genomfördes efter Gunnar Schneider som lämnade förbundsstyrelsen som ledamot. Erik Javing från Norrlandföreningen invaldes som ordinarie ledamot efter Gunnar Schneider. Som suppleant gjordes ett nyval på Börje Adolfs-son. När det gällde valet av revisorer så fick såväl de auktoriserade som de förtroendevalda revisorerna förnyat förtroende. Däremot skedde en del förändringar i valberedningen och de tre ordinarie som får representera den nya valberedningen är veteranen Viola Landewall, sammanställande samt Owe Persson och Mona Gustavsson och till ersättare valdes Gunilla Fjällrud och Eva Lundgren. Förbundsstämman fastställde också verksamhetsplanen för 2011. Riksstämman avslutades sedan med en gemensam lunch innan vi tillsammans fortsatte med buss mot Arlanda efter välförrättat värv.

Text: Owe Persson
Norrlandsföreningen

Foto: Jan Erik Andersson

Sören Selinder ger förhållningsregler till Staffan Hagelin

Glada miner inför kvällens middag

Stämmans presidium, ordförande Esbjörn Melin och Ulf Jönson, sekreterare

Logopedkurs

Logopedkurs i Lund den 6-8 april

”ATT FÅ TRÄFFA OCH HÖRA någon annan som blivit opererad var viktigare än all annan information innan operationen”.

Alla jag frågade om vilken information man behöver mest inför en så omfattande operation som en laryngektomi hade samma svar. Att få träffa någon som genomgått samma sak och höra att personen faktiskt fortfarande har en röst var det avgörande.

Skulle någon fråga mig om vad som varit mest betydelsefullt under utbildningen till logoped skulle svaret antagligen vara samma. Att få träffa människorna det handlar om, och lära mig av dem. Och det var precis vad vi fick göra under några dagar i Lund i början av april – chansen att lära oss från experterna – de som vet vad att ha genomgått en laryngektomi egentligen handlar om!

LARYDAGARNA, eller kurs i Laryngektomerades rehabilitering som de officiellt kallas, har med stöd från Laryfonden varit ett återkommande inslag för logopedstudenter termin sex vid Lunds universitet. Under tre dagar går studenter tillsammans med personer som genomgått laryngektomi en utbildning och lär sig om allt från hur röstventiler produceras till psykologisk krishanteringsteori.

Starkare, starkare! Första föreläsningen fokuserade på att tala så det hörs långt med hjälp av röstförstärkare. Viveka Lyberg – Åhlander visade lite olika varianter

Logoped Elisabet Lundström

som finns att hitta på marknaden. En högtalarlåda med mikrofon som sitter som hörlurar eller som man kan hålla i handen. ”Är tanken att jag ska gå runt och bära med mig den här lådan?” var kommentaren som susade genom rummet. De flesta var faktiskt riktigt otympliga maskiner! Viveka försäkrade att inom kort kommer en ny variant i i-phonestorlek – så om man lite lättare vill ha med sig en röstförstärkare i vardagen kan det vara värt att vänta några månader och slippa ryggsäcken.

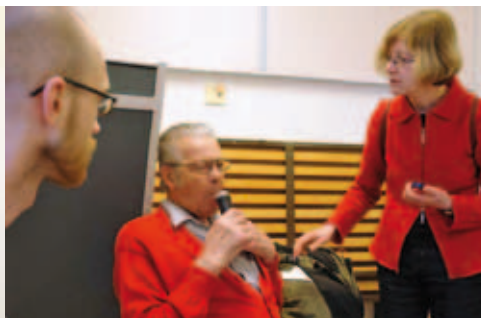
UNDER DAGARNA FÖLJDE STUDIEBESÖK på Atos Medical, föreläsningar och livskvalitet och psykologisk och social påverkan efter ett cancerbesked och en stor operation. Men de riktigt intressanta föreläsningarna fick vi under fikapauser och när vi satt i smågrupper och de opererade deltagarna gavs tid att dela med sig av sina erfarenheter av skedet – både psykologiska och

Doktor Roland Rydell

sociala förändringar i och med den stora operationen och praktiska tips och knep kring stomat och röstventilen. Man riktigt kunde se hur studenterna var trollebundna av berättelserna och sög åt sig av erfarenheterna och tipsen som svampar!

Sista dagen på vår kortvecka ägnades i huvudsak åt gäspning. Nej, det var inte så illa som det låter! Birgit Risberg från Sahlgrenska kom på besök för att lära ut alternativa tekniker för att lukta, när luften inte längre tar vägen genom näsan under andningen. En ”artig gäspning” får igång luftcirkulationen i näsan och munhålan och låter dofterna komma in och kicka igång sinnet. ”Det är lite samma rörelse som om man stoppat in en bit potatis i munnen som var lite för varm” liknade en student rörelsen vid. Till hjälp i träningen hade Birgit en stor samling dofter på burk att gissa luften på. Våren kom tidigt med syrendoft och jordgubbe – men när

Luktränning

Information från Viveka Lyberg Åblander

Logopedstudent tittar i ett stoma

Här var de laryngektomerade

Här är studenterna

burken med ammoniakdoft spreds ut i salen florerade istället skämten om hur skönt det kan vara att ibland undvika att lukta!

NÄR KURSEN AVSLUTATS var vi

många logopedstudenter som kände vemod när vi lämnade avdelningen. En fråga ekade i de öde korridorerna: Varför kan inte hela vår utbildning vara som denna roliga och intressanta vecka?

Det enda vi inte saknar är ammoniakdoften från lukttträningen!

Karin Sjögren,
student på logopedprogrammet
i Lund termin 6.

MEDLEMSANSÖKAN

Jag vill bli medlem

NAMN:

ADRESS:

POSTNUMMER/ORT:

E-POSTADRESS:

TELEFON:

Klipp ur kupongen, lägg den i ett kuvert och skriv
FRISVAR, Mun- & Halscancerförbundet, 20403787, 170 07 Solna

Läs mer om oss på vår hemsida: www.mhcforbundet.se

Patientinformatörer

Studiedag för patientinformatörer

FÖRBUNDSSTYRELSEN HAR TIDIGARE UPPMÄRKSAMMAT patientinformatörernas viktiga uppgifter, att utifrån den självupplevda situationen informera och stödja patienter som ska laryngektomerats. Informatörerna är ofta ensamma i sin situation. Behöver de kontakt med varandra, behöver de utbildning och information, frågade sig styrelsen. En arbetsgrupp med Viola Landewall, Gunilla Beling och Ulf Jönson fick i uppdrag att närmare undersöka frågan och att ge förslag på vad som eventuellt behöver göras.

FÖR ATT FÅ MER KUNSKAP skickade arbetsgruppen ut en enkät till universitetssjukhusen och till våra egna lokalföreningar. I enkäten frågades om det över huvud taget finns informatörer inom resp område, vem på sjukhuset som kontakter informatören, om informatören är knuten till någon lokalförening, om det finns behov av utbildning/information och vad denna i så fall ska innehålla.

Av enkätsvaren framgick att alla sjukhus har tillgång till patientinformatörer och att nästan alla informatörer är knutna till en lokalförening. På sjukhusen är det nästan regelmässigt logoped, kurator eller sjuksköterska som tar kontakt med informatören. När det gäller utbildning/information svarade alla, både sjukhus och föreningar, att behovet finns. Utbildningens innehåll ville man i första hand ska bestå av information från olika experter, som läkare, logoped, kurator, och inte minst information från andra patientinformatörer, hur de ser på sin uppgift.

UTIFRÅN ENKÄTSVAREN arrangerades i slutet av april en utbildningsdag. Staffan Hagelin talade om hur det var att vara patient och han delgav oss också sina erfarenheter som informatör. Annika Axelsson berättade som sin uppgift som

Deltagarna i studiedagen

Lisbeth Månsson

patientinformatör och Lisbeth Månsson kunde tala utifrån patientperspektivet.

Liisa Berg, som är kurator vid Karolinska universitetssjukhuset, träffar patienterna i ett tidigt skede, strax efter cancerbeskedet, och arbetar med stödsamtal, social rådgivning, krisbehandling och rehabilitering tillsammans med andra vårdgivare. Hon underströk vikten av att anhöriga är med under hela processen.

Gunilla Beling talade om logopedens kontakt med patienten. Gunilla menar att patientinformatörens viktigaste uppgifter är information, att ha medkänsla och att ge uppmuntran. Hon berörde också situationen för informatören, hur denne

Gunilla Beling

Pär Salander

påverkas av sin roll och vilken stöd som kan behövas.

Per Salander är psykolog och professor i socialt arbete vid Umeå universitet. Han informerade om den cancerforskning han sedan flera år tillbaka ägnat sig åt, en forskning som följer patienter med öron- hals- cancer sett ur vardagsperspektivet.

**Text: Lisbeth Månsson
och Ulf Jönson
Foto: Staffan Hagelin**

Medlemsträff

Medlemsträff i Borås

VI VAR NÅGRA STYCKEN FRÅN GÖTEBORGSFÖRENINGEN

som var inbjudna till Borås lasarett den 17 mars.

Logoped Ulla-Britt Tengberg hade även bjudit in opererade och deras anhöriga i Boråsområdet till att träffa oss i Göteborgsföreningen. Det var två läkare från ÖNH som också var med, Sven Larsson och Malin Börjesson. Bertil Nordström från Atos demonstrerade sina produkter.

DET ÄR ALLTID INTRESSANT att höra om det är någonting nytt som blivit framtagit till hjälp för oss opererade. Vi fick tillfälle att ställa frågor till dr Sven Larsson och dr Malin Börjesson. Många i personalen från öronnäs och halsavdelningen som var med, lyssnade och kunde ställa frågor också.

VI AVRUNDANDE MED SMÖRGÅSTÄRTA och kaffedopp som vi bjöd på. Till slut avtackade vi Ulla-Britt med blommor. Hon har alltid ställt upp och varit så vänlig och hjälpsam under alla år vi har haft kontakt med henne.

Bästa hälsningar
Göteborgsföreningen

Rättelse

Jag som dåvarande redaktör för M&H NR 1-2011 vill rätta till ett missförstånd när det gäller artikeln Muntorrhet.

Artikeln på sidan 9 har fått fel artikel-författare. Logopeden Therese Engström är inte ansvarig för artikeln utan det är råd som Karolinskas personal lämnar till sina patienter.

Jag ber härmed Therese om ursäkt för det inträffade.

Samtidigt vill jag tillägga att de råd som Karolinskas logopeder och personal ger ut är värda att publiceras, så bra är dom och ger våra medlemmar bra information.

Jag hoppas på att Therese även i fortsättningen har förtroende för redaktionen och fortsätter att vara med och rätta till saker som ibland blir fel.

Avgående redaktör
Gunnar Schneider

För dig som lider av muntorrhet!

Biotène Oral
Balance fuktgel
67 kr

Biotène
Tandkräm
67 kr

Handla hemma i lugn och ro. Hos familjeapoteket hittar du allt du behöver. Besök Sveriges internetapotek, familjeapoteket.se eller kontakta vår kundtjänst vardagar 9-17 på telefon **08-750 92 20**.

familjeapoteket.se
Sveriges Internetapotek

För läkemedelsrådgivning,
kontakta vår apotekare
Klara Lundin.

Nordisk Kongress

Nordisk Kongress

VART TREDJE ÅR anordnar Mun- och Halscancerförbunden i Norden en gemensam kongress för att utbyta erfarenheter och för att få nya influenser från forskning och behandling.

Den första nordiska kongressen hölls 1969, alltså för mera än 40 år sedan. Då och ganska långt fram i tiden anordnades kongresserna enbart för laryngektomerade men allt eftersom förbunden även fått medlemmar som behandlats mot cancer på andra sätt riktar sig kongresserna numera till alla som drabbats av cancer i munhalsområdet.

FÖR TRE ÅR SEDAN var det finska förbundet värd för kongressen, som hölls i Tammerfors. I år var det Norges tur och kongressen hölls 5-8 maj i Fredrikstad, en gammal stad som grundades redan 1567. Grannländerna, Danmark och Sverige, har genom åren flera gånger intagit staden, den har bränts ner och härjats, men varje gång återuppbyggt. Staden har sitt namn efter en dansk kung, Fredrik II, som dock aldrig satt sin fot i Fredrikstad!

I KONGRESSEN 2011 deltog omkring 150 personer från Norge, Finland, Danmark, Island och Sverige. Vi bjöds på ett omfattande program med många intressanta föreläsningar men också gemensamma aktiviteter och tid för gränsöverskridande samtal de nordiska deltagarna emellan. Det är inte möjligt att här referera samtliga föreläsare men några vill jag nämna.

KONGRESSEN ÖPPNADES av generalsekretären i den norska Kreftföreningen, Anne Lise Ryel. Kreftföreningen kan sägas vara den norska motsvarigheten till Cancerfonden hos oss. Anne Lise Ryel underströk hur viktigt det är att dela med sig av forskning, kunskap och erfarenheter på det sätt som den här kongressen

Ida Elstad, ledare av arrangemangskommittén

ger möjlighet till. Viktig är också den sociala samvaron mellan människor som har samma erfarenheter.

Hon berättade att Kreftföreningen i Norge samarbetar med 11 patientföreningar.

Aktuella frågor just nu är väntetider och ovisshet inför undersökning, diagnos och behandling. Vi fick också veta att just nu har Kreftföreningen satsat 50 miljoner på forskning kring behandlingsmetoder och biverkningar.

PER FUGELLI ÄR PROFESSOR i socialmedicin vid universitetet i Oslo. Rubriken för hans anförande var "Sykerollen - kan den bli ett fengsel?" Per Fugelli arbetar med hälsofrämjande forskning. Han kallar det gladhälsa och menar att hälsan inte bara nås genom försakelse och självdisciplin utan hälsan är också glädje och lek, lust och till och med synd! Per Fugelli var själv för några år sedan allvarligt drabbad av cancer och han har skrivit en bok om sina upplevelser under sjukdomstiden. Bokens titel är "Døden, skall vi danse?"

Per Fugelli frågar sig vad som händer med en män-

Lise-Lotte Lindb talade om muntorrhet

Per Fugelli

Lite sång och musik

Pausgympa

niska som blir allvarligt sjuk, hur förändras självbilden och förhållandet till andra människor? Han menar att mystiken kring cancersjukdomen gör att den skiljer sig från andra sjukdomar och att den präglar omgivningens förhållningssätt till den sjuke.

Det är viktigt, menar Per Fugelli, att omgivningen bemöter den cancersjuka människan som den alltid gjort, inte som en diagnos.

Per Fugelli nämnde också en del om sin senaste bok "Döden, skall vi danse?" där han tar upp olika frågor kring döden. Han menar att döden är livets vän, den avgränsar, utan döden skulle inte livet finnas. Man kan se döden som ekologiskt betingad för nytt liv, vi måste dö för att nytt liv ska kunna komma. Vi skulle behöva påminna varandra om döden ibland, då lär vi oss att leva.

KJELL BRØNDBO ÄR PROFESSOR och knuten till öron, näs- och halskliniken vid Rikshospitalet i Oslo. Hans ämne vid kongressen var laserkirurgi vid stämbandscancer. Han har följt behandlingen av stämbandscancer under många år och började för 15 år sedan att behandla små stämbandscancrar med laserkirurgi. Dessa små stämbandscancrar förekommer i cirka 120 fall om året i Norge och symptomet är, som vi vet, heshet som varar längre än tre veckor.

Fram till 1995 använde man strålbehandling mot stämbandscancer, oavsett vilket stadium sjukdomen hade nått. Kjell Brøndbo menar att nackdelarna med strålbehandling framför allt är en lång behandlingstid (6-7 veckor) akuta och kroniska biverkningar samt att metoden endast kan användas en gång. Skulle cancer åter uppstå på samma ställe kan inte strålbehandling användas en gång till. Fördelarna med laserbehandling anger Kjell Brøndbo på motsvarande sätt. Behandlingstiden är kort (½-1 timma, patienten kan lämna sjukhuset efter 2-3 timmar). Efter sex veckor är operationssåret helt läkt. Skulle cancer åter komma på samma ställe kan laserbehandling användas igen, eller strålbehandling bli aktuell.

Enligt de undersökningar som gjorts blir behandlingsresultatet vid laserkirurgi minst lika bra som vid strålbehandling.

På vandringsteater. Hans-Åke Ellvén skänker en slant till en fattig soldat

Kvällen till ära skulle det skjutas salut

som genom en elektrisk impuls stimulerar spottkörtlarna.

Vid förhöjd kariesrisk är munhygien mycket viktig och här finns en uppsjö av olika hjälpmedel.

LOGOPEDERNA JORID LØVBACKS och Pål Ericsons ämne var talteknik hos laryngektomerade och de visade hur en fonasjon används för att ge stämman bättre kraft.

REPRESENTANTER FÖR DE NORDISKA FÖRBUNDEN berättade om förbundens organisation, medlemsantal, administration och ekonomi. Man kan konstatera att förbundet allt mer rekryterar medlemmar bland alla som behandlats mot cancer i mun- halsområdet, inte enbart laryngektomerade. Denna utveckling återspeglas också i förbundens namn. I Norge har man nyligen övergått till namnet Munn- och halskreftforening, det finska förbundet heter Hals- och Muncancerföreningen i Finland och det isländska heter Ny Rodd (Ny Stämman) och i Danmark är ett namnbyte på gång.

UTÖVER FÖRELÄSNINGAR OCH INFORMATION fick vi uppleva en hel del "trevligheter". En kväll gjorde vi en bussutflykt till Gamlebyen, där vi fick se en vandrings-teater och avnjuta en god middag. Sista kvällen var det dags för festmiddag med underhållning av Tor Wolds Blue Bombers. Tor Wold är laryngektomerad och trots detta en fantastisk bluesångare!

Vi fick några värdefulla och innehållsrika dagar i Kristianstad och tackar Munn- och halskreftforeningen för ett fint arrangemang.

Text: Ulf Jönson

Foto: Jan-Erik Andersson

Samtal under festmiddagen. Från vänster, Staffan Hage-lin, Lena Lageson, Kristina Henriksson, Sören Selinder och Ulf Jönson

Corneliu Hangan på rundvandring i Gamlebyen

Ett besök på Katarina Brandstation

EN STRÅLANDE SOLIG FÖRSOMMARDAG gjorde vi på Stockholmsföreningen ett besök på Katarina Brandstations Museum.

VI HÄLSADES VÄLKOMNA AV KRISTER LUNDELL, som visade sig vara en förträfflig guide. Först bjöd han på kaffe och bullar nere i en mysig gammal källare, som i dag var ombyggd till en trevlig samlingslokal, typ fikarum. Lokalen hade gamla fina anor ända från 1700-1800 talet och hade fungerat som sjukstuga vid bland annat den stora koleraepidemin samt vid många andra liknande katastrofer på den tiden.

ÅR 1875 FLYTTADE KATARINA BRANDSTATION in här och 1993 blev det Museum. Vi fick höra en

lång spännande historia om de olika stora bränderna som ödelade stora delar av Stockholm.

1723 BRANN NÄSTAN HELA KATARINA FÖRSAMLING, 1751 brann stora delar av Klara, den branden fick så omfattande följder på grund av en svår storm som gjorde branden svår att släcka, 1753 hade Maria försam-

ling en stor brand. På den tiden var inte församlingarna så stora, men det fanns många små brandstationer, ofta i närheten av en kyrka.

I dag har Stockholm gått ihop och bildat ett storbolag med 15 stationer och en ledningscentral, som nu ligger i Täby.

PÅ DEN TIDEN SOM HÄSTARNA DROG BRANDSPRUTA fanns c.a 25 hästar varav 2 på Katarina. Varje häst hade sitt eget namn, ofta ett kvinnonamn och var så trimmade att när larmet gick och dom hörde signalen ställde dom sig redo för uttryckning.

De sista hästarna försvann 1916 sedan köptes bilarna in från Scania. Varje stadsdel hade sin egen signal och varje hushåll skulle ha en lång kvast och en spann med vatten tillgänglig, det skulle väl motsvara

Regionala Cancercentrum (RCC) nu är de på gång

Rubriken är hämtad från en konferens om den framtida cancer vården som socialdepartementet höll en dag i våras.

FRAMTIDENS CANCERVÅRD

Bakgrunden till konferensen var den statliga utredningen "En nationell cancerstrategi för framtiden" (SOU 2009:11) som vår förbundsstyrelse yttrade sig över förra året. Styrelsen var positiv till förslagen i utredningen som angav fem övergripande mål för den framtida cancerstrategin:

- minska risken för insjuknande i cancer
- förbättra kvaliteten i omhändertagande av patienter med cancer
- förlänga överlevnadstiden och förbättra livskvaliteten efter en cancerdiagnos
- minska regionala skillnader i överlevnadstid efter en cancerdiagnos

- minska skillnader i insjuknande och överlevnadstid mellan befolkningsgrupper

REGIONALA CANCERCENTRUM

En viktig del i genomförandet av cancerstrategin är inrättandet av regionala cancercentrum (RCC). Dessa centrum ska geografiskt anknyta till de sex sjukvårdsregionerna som finns i landet och nu pågår arbetet att bygga upp en organisation som var och en ska ha ett kansli med en ansvarig chef. Inom varje RCC ska också utses processledare för de olika cancersjukdomarna. Patientorganisationerna inom RCC:s område bildar en referensgrupp som bör samlas några gånger varje år. Här är det viktigt att vår organisation blir representerad så att våra intressen och våra frågor beaktas. Uppbyggnaden av de regionala RCC är ännu i sin linda och man har kommit

olika långt. Men det är viktigt att vi tidigt kommer in i arbetet. Därför har förbundsstyrelsen beslutat rekommendera föreningarna att inom varje RCC-område (sjukvårdsregion) utse en representant till den regionala referensgruppen. Inom några områden finns flera föreningar och då bör de tillsammans utse en representant. Förbundsstyrelsen har också utsett Annika Axelsson att fungera som en sammanhållande kraft för verksamheten.

När föreningarna har utsett sina representanter, och lämnat uppgift om det till kansliet i Solna, kommer ett gemensamt möte att hållas för att analysera de frågor som är viktigast för oss att aktualisera inom RCC.

Text: Ulf Jönson

våra dagars brandsläckare. I början av 1800 talet skulle brandstyrkan uppgå till 150 man. Vid en brand fick man uppsöka ett brandskåp för att larma och därifrån gick larmet vidare till centralen.

VI FICK SE EN STOR BRANDBIL av i dag, med allt vad en sådan innehåller, det var ju inte bara vatten och en slang utan där fanns allt, helt otroligt.

EN KUL GREJ, ett gevär som hängde på väggen, visade sig vara en viktig sak i räddningen vid t.ex en vindsbrand, man sköt helt sonika upp en lina, som var fastsatt på en kula, upp till den nödstälde.

DEN FÖRSTA BRANDCHEFEN I STOCKHOLM hette Bruno Holsten och han hade den sysslan i 25 år.

DETTA ÄR ETT LITET AXPLOCK av allt

som vi höra och se, men nu ser vi fram emot en skön sommar, utan bränder, trots alla grillar.

VI HADE EN VERKLIGT GIVANDE DAG mycket tack vare Krister, ett stort tack till honom.

Trevlig sommar önskar
Maj-Britt

Rehabiliteringsdagar

Rehabiliteringsdagar i Sydöst

SYDÖSTRA MUN OCH HALSCANCER-FÖRENINGEN har haft två trevliga rehabiliteringsdagar 14 och 15 maj i år. Vi var inkvarterade på hotell Scandic i Norrköping där vi samlades kl 11 på lördagen vid en kopp kaffe m fralla. 45 medlemmar från våra tre län hade hörsammat vår inbjudan. Det kunde kanske varit några fler, men med tanke på att mycket konkurrerar om tiden så här på våren, får vi vara nöjda. Efter samlingen och incheckningen fick vi en bra information om och av hotellets värdinna Git Andersson.

Snart spred sig lockande matdoft och lunchen var serverad. Efter vi låtit lunchen ge ny energi var det dags att ta plats för att lyssna och ta del i våra planerade föredrag. Här inbjudna logopeden Christina Danbolt gav oss en mångfald kunskaper och information. Hon gjorde det också på ett intressant och förståeligt sätt. Det gavs också tid att ställa frågor och Christina imponerade med sina kunskaper, då många frågor kanske låg utanför hennes område som logoped. Föredraget kan ju inte återges här men hon berättade bl.a. från sin medver-

och förebyggande. Imponerande och hoppningivande att så mycket forskning och utveckling görs och att detta gemensamt kan tas till vara och spridas till olika länder. Andra små glimtar från hennes föredrag: Visst hade vi hört att Botox användes för att försköna oss, men att det kan användas att utveckla skadade talmuskler var en nyhet. En transplantation av struphuvud ska ha utförts i USA!

Fullproppade med nya kunskaper tog vi en gemensam kafferast, varefter vår medlem och förbundets sekreterare Ulf Jönson, lovat berätta från Nordiska riksmötet i Norge som han deltagit i. Ulf's redogörelse var också intressant att höra och kan inte få plats med mer än några rader här. De olika Mun- & Halscancerförbunden i de fem nordiska länderna arbetar och är organiserade ganska lika. Även Island är med, men har totalt endast 30 medlemmar! Jämför Sverige med elva föreningar och tusen medlemmar! Mötet behandlade och informerade också om arbete med rehabilitering och aktuella frågor som forskning, behandlingsmetoder och väntetider. Ulf rekommenderade en bok skriven av professor Fugelli från Norge, med egna erfarenheter som cancerdrabbad. Boken heter "Döden ska vi dansa". Fugelli ställer frågor och påståenden som: sjukroll - fängelse?

och väntetider. Ulf rekommenderade en bok skriven av professor Fugelli från Norge, med egna erfarenheter som cancerdrabbad. Boken heter "Döden ska vi dansa". Fugelli ställer frågor och påståenden som: sjukroll - fängelse?

Mycket att prata om! Ulf Jönson nederst till höger, noterar allt han kan från den pratglada "klassen". Inte det lättaste att vara sekreterare.

kan i en cancerkongress, IFHNOS i Seoul 2010, där specialister från hela världen inom olika cancerområden samlats. De olika områdena var uppdelade i grundforskning, kirurgi, strålbehandling, livskvalité

Vår duktiga Logoped Christina Danbolt får en blomma som tack för hennes intressanta föredrag.

Det finns gladhälsa!

I samband med Ulf's redogörelse fortsatte vi diskutera våra egna erfarenheter och bekymmer med ibland lång väntetid för laryngektomerade att få sin ventil utbytt, vilken tandvårdshjälp vi får p.g.a. strålning och muntorrhet etc. Alltid givande att dela erfarenheter.

DET VAR NU DAGS att få lite egen tid och se fram mot kvällen där vi intog gemensam middag och mysig underhållning av Lill Folkes som varvade musikalisk underhållning med roliga historier. Stämningen var i topp och det blev både allsång och några danssvängar innan kvällen var slut.

Efter frukost på söndag morgon fortsatte vi med vårt medlemmöte och genomgång av våra föreningsaktiviteter, ekonomi, kommande möten etc. etc. Mötet avslutades med att konstatera att alla var

mycket nöjda med våra 2 dagar i Norrköping och en applåd till vår Siv Svensson som organiserat det mesta. Föreningen vill också framföra ett stort tack till Laryngfondens generösa bidrag, vilket möjliggjorde denna trevliga helg.

God mat och trevlig underhållning av "Lill Folkes"

**Text: Ingemar Deann
Foto: Jan Jakobsson**

Se brukarmedverkan som meriterande vid tilldelning av forskningsmedel!

SAMVERKAN MED DET OMGIVANDE SAMHÄLLET

blir allt viktigare för forskningen. I EU:s forskningsprogram betonas nyttan för medborgarna. I Storbritannien prioriterar stora fonder den forskning som samverkar med berörda grupper, något som brukar kallas brukarmedverkan.

I Sverige ställer enstaka fonder krav på brukarmedverkan, men det finns i vårt land en utbredd syn på vetenskaplig kvalitet som riskerar att fjärma forskningen från dem som i slutändan ska ha nytta av den.

Metodologisk kvalitet är viktigt, men det som man forskar om måste vara relevant för samhället och medborgarna. Detta gäller för tillämpad forskning i allmänhet och i synnerhet forskning som berör personer med funktionsnedsättning.

Ett sätt att försäkra sig om sådan relevans är samverkan med berörda grupper under forskningsarbetets olika stadier. Det viktigaste stadiet är kanske det första, där själva forskningsbehovet och forskningsfrågorna formuleras. Personer med funktionsnedsättning kan bidra med sin livserfarenhet och peka på

områden som behöver mer samhällsorienterad forskning.

Brukarmedverkan kan alltså höja kvaliteten, men kan också ta något längre tid och vara mer kostsamt. Därför bör statliga forskningsråd och andra finansörer tydligt markera att forskning med brukarmedverkan prioriteras vid tilldelning av medel.

DET ÄR OCKSÅ VIKTIGT att representanter från dem som berörs av forskningen är med och bedömer hur forskningen svarar mot verkliga behov i samhället. Vissa fonder inom funktionshindersrörelsen arbetar så, men trenden i samhället är tyvärr den motsatta. Samhällsrepresentanterna har blivit allt färre i de rum som beslutar om forskningsmedel. Hos till exempel Vetenskapsrådet är det idag enbart forskare som bedömer forskningsansökningar.

För tydlighets skull ska sägas att vi inte är intresserade av otillbörlig påverkan eller styrning av forskningsresultat. Det undergräver drastiskt forskningsresultatets tillförlitlighet och gör dem oanvändbara.

Det är en helt annan sak att ställa krav på samverkan eller vissa perspektiv. Idag är det till exempel självklart att all forskning ska ha ett genusperspektiv. Så vad är problemet med att premiera brukarperspektivet och samverkan med dem som ska ha nytta av forskningsresultaten?

April 2011

Ingrid Burman,
ordförande, Handikappförbunden

Annika Dahlgren Sandberg,
professor i psykologi,
Göteborgs universitet

Kerstin Möller,
lektor vid Hälsoakademien,
Örebro universitet och
forsknings- och utvecklingsledare
i Södermanlands län

Magnus Tideman,
professor i handikappvetenskap,
Högskolan i Halmstad

Elisabeth Wallenius,
ansvarig för forskningsfrågor
i Handikappförbundens styrelse

*Redaktionen önskar
alla läsare en skön
och avkopplande sommar!*

Pressmeddelande

Handikapphistoria i kulturarvet, HAIKU

– I mångfaldsbegreppet måste funktionsnedsättning komma med – annars beskriver vi inte vare sig historien eller nutiden på rätt sätt.

Det sa kulturutskottets ordförande Berit Högman, när hon invignings- talade på upptaktskonferensen för Handikapphistoria i kulturarvet, HAIKU, den 10 maj på Nordiska museet. Hon inledde sitt tal med att säga:

– Jag säger som när Nobelpriset i litteratur delas ut – äntligen!

– Alla har rätt till sin historia. Det finns en klar poäng med både backspeglar och bakruta och inte enbart en framruta. Genom historien förstår vi samtiden och genom att förstå samtiden kan vi ta oss an framtiden på ett bättre sätt, fortsatte hon.

Berit Högman sa att historia beskrivs oftast utifrån makten. Hon undrade varför vi lärde oss så mycket om kungarna, men så lite

om slavarna, statarna och arbetarna i skolan? Varför lärde vi oss så mycket om mäns villkor och så lite om kvinnor och barns situation?

– Och om funktionshindrades villkor lärde vi oss absolut ingenting i skolan!

Alla statliga museer skall jobba med mångfald. Men hur tolkas mångfald? Berit Högman betonade att i mångfaldsbegreppet måste funktionsnedsättning komma med. Hon slutade med orden:

– Allas – inte bara någras historia skall finnas – först då kan vi ta oss an en framtid där vi verkligen ser att alla är med! Jag önskar er all framgång med projektet!

FILMHELG PÅ HISTORISKA MUSEET I STOCKHOLM 8-9 OKTOBER, "FÖRESTÄLLNINGAR OM FUNKTIONSHINDER"

Under den helgen kommer spelfilmer, dokumentärer och informa-

tionsfilmer rörande funktionsnedsättning att visas. Efter varje film blir det diskussion. Anmälan om vilka filmer man vill se kan göras från september på www.historiska.se

ENKÄTER TILL MUSEER OCH HANDIKAPPRÖRELSEN

Under september kommer hundratalet museer att få en enkät kring vad man tidigare gjort för att skildra funktionshinderaspekten och hur man ser på sitt framtida arbete. Även handikapporganisationerna kommer att få en enkät om hur man ser på museernas skildring av funktionshindrades villkor. Under nästa år kommer det att bli seminarier runt om i landet mellan museer och handikapporganisationer kring hur man kan arbeta vidare.

Ytterligare upplysningar: Margareta Persson, projektledare HAIKU, 08-51954518, margareta.persson@nordiskamuseet.se.

Barns funderingar

Hönor som får gå var dom vill lägger finare ägg eftersom dom slipper ba hönsnät runt buvudet.

Hans 6 år

Männen har fler framdalar på kroppen.

Julie 5 år

Kungen betar Carl Gustav den tredje i fjärde, bans familj betar Victoria, Madelena och Adam och Eva.

Marcus 7 år

Bönder är liksom en egen ras precis som rörmokare och föräldrar.

Anders 8 år

Kvinmodjur är duktigare än männen. Dom gör mjölk och ungar. Och så kan dom både värpa och ryta.

Kajsa 6 år

Bonden är en väldigt lycklig man, först och främst för att han har traktor men också för att han slipper jobba.

Håkan 7 år

Cancer i hals- eller munhåla?

Det finns gemenskap med andra i samma situation!
Bli medlem i någon av Mun- & Halscancerförbundets föreningar.
Vi välkomnar behandlade, anhöriga, sjukvårdspersonal,
vänner och andra intresserade som medlemmar.

Mun- & Halscancerförbundet (MHCF) arbetar för:

- kontakt och information före och efter behandling
- att hjälpmedel och förbrukningsmaterial skall vara kostnadsfria
- utökade resurser till rehabilitering
- handikappersättning, färdtjänst och kostnadsfri tandvård
- subventionerad utomlandsvård
- forskning och utveckling av hjälpmedel
- bredare informationsverksamhet
- rökinformation i skolorna

Läns- eller regionsföreningar i Sverige finns i:

Dalarna, Gävleborg, Göteborg, Halland, Sydöstra Sverige, Stockholm, Uppland, Södra Sverige, Västmanland, Norrland, Örebro och Värmlands Län.

Vi är en av huvudmännen i Cancerfonden

Ni i föreningarna kan hjälpa redaktionen

Vi vill tacka för de bidrag som kommit in till Mun&Hals. Det är kul att läsa det som kommit in. Hoppas ni fortsätter så.

Bidragen behöver inte handla om vår funktionsnedsättning.

Det kan vara en liten händelse eller incident på 4 rader eller ett A4. Alla är lika välkomna. Varför inte en rolig historia eller egen berättelse om dig själv. Så kör hårt med pennan eller datorn.

Känn dig som en redaktionsmedlem. Försök innan ni skickar in ert material att om möjligt få det digi-

taliserat och helst skickat på e-post, CD eller diskett.

Grovsortera gärna era bilder som är suddiga eller som ni bedömer är ointressanta. Skicka bara de ni vill ha med.

Glöm inte att skriva texter till bilderna och gärna mellanrubriker.

Varma hälsningar från redaktionen

Kansliets telefontider

tisdagar–torsdagar kl. 09.00–12.00
Telefon: 08-655 83 10. Fax: 08-655 46 10
E-post: kansli@mhcforbundet.se
Hemsida: www.mhcforbundet.se

Kansliet semesterstängt 11 juli – 5 augusti 2011

Mun- & Halscancerförbundet Läns och regionalföreningar med kontaktpersoner

Mun- & Halscancerföreningen Norrland

SVANTE WIKSTRÖM
Prästgatan 25
831 31 Östersund
Tel: 063-13 80 00, mobil: 070-663 12 04
E-post: svante.wikstrom@gmail.com

Mun- & Halscancerföreningen Gävleborg

EVA LUNDGREN
Norr tullsgatan 23 E, 826 31 Söderhamn
Tel: 0270-412 31, mobil: 070-515 90 75
E-post: joe.lundgrens@live.se

Mun- & Halscancerföreningen Dalarna

PER TESTAD
Kung Magnigatan 19, 791 62 Falun
Tel: 023-827 29, mobil: 070-372 84 94
E-post: logopedutb.falun@ltdalarna.se

Mun- & Halscancerföreningen Uppland

GUNILLA BELING
Vasagatan 5 C, 753 13 Uppsala
Tel: 018-50 12 61, mobil: 073-928 34 89
E-post: gunilla.beling@hotmail.com
mhcfuppland@gmail.com

Mun- & Halscancerföreningen Örebro och Värmlands Län

LARS HALLGREN
Kyrkvägen 4, 711 72 Vedevåg
Mobil: 070-566 04 91
E-post: larshallgren@live.se

Mun- & Halscancerföreningen Västmanlands Län

KAAARLO VUOLLE
Lerkärlsgatan 10, 723 51 Västerås
Tel: 021-41 74 76
E-post: kaarlo.vuolle@swipnet.se

Mun- & Halscancerföreningen Stockholms Län

GUNNAR SCHNEIDER
Fiskarstugan 1, 746 93 Bålsta
Tel&Fax: 0171-535 54, mobil: 070-65 905 65
E-post: g.schneider@telia.com

Sydöstra

Mun- & Halscancerföreningen

INGEMAR DEANN
Byggarlassens väg 37, 593 37 Västervik
Tel: 0490-139 48, mobil: 070-269 73 80
e-post: ingemar.deann@tele2.se

Mun- & Halscancerföreningen Göteborg

GÖSTA JORHEDE
Väderbodarna 5, 8 tr, 418 35 Göteborg
Tel & Fax: 031-56 35 41,
mobil: 070-734 05 65
E-post: gullvi.jorhede@comhem.se

Hallands Laryngförening

KENNETH DANFELTER
Middagsvägen 18, 302 59 Halmstad
Tel: 035-12 91 03, mobil: 073-360 6622
E-post: kenneth.danfelter@spray.se

Mun- & Halscancerföreningen, Södra Sverige

ANNIKA AXELSSON
Liedbergsgatan 3 B, 352 30 Växjö
Tel: 0470-834 67
Mobil: 070-360 18 16

Mun- & Halscancerförbundet

KRISTINA HENRIKSSON, STAFFAN HAGELIN
Barks väg 14, 170 73 Solna
Tel: 08-655 83 10
Fax: 08-655 46 10
E-post: kansli@mhcforbundet.se
Hemsida: www.mhcforbundet.se

KAPITEX

Nya Buchanan® Lite

God filtrering

Håller kvar utandningsluftens fukt

Återför luft och värme till andningsvägarna

- Skyddskrage som ger bättre fukt-värme filterfunktion
- 44 % bättre fuktighetsupptag än andra kragar
- Ezi-Tie®förlutning
- Lätt, 2 storlekar, blå, beige och vit, 10 st/förpackning
- Yttertyg av non-woven material, god luftfiltrering
- Innerskikt, microfiber, speciellt andningsvänligt material
- Microfiberlagret erbjuder fukt- värme- och partikelfiltrering

Specialisten på Laryngectomerades och Tracheostomerades andningsvägar

Önskar Ni ytterligare information, ring eller skriv till logoped Lena Lageson
Kapitex Scandinavien, Reséns väg 16 D, 370 24 Nätraby, Tel./Fax: 0455 222 75
e-post: lena.lageson@glocalnet.net
www.kapitex.dk

POSTTIDNING B

Mun- & Halscancerförbundet

Barks väg 14

170 73 SOLNA

NYHET - TrueTone röstgenerator

En röstgenerator är bra att ha som en reservlösning för att kunna tala om man som laryngektomerad upplever en temporär röstförsämring t ex innan byte av röstventil eller måste vila rösten av någon annan anledning.

Vi försöker hela tiden utöka vårt sortiment för att uppfylla alla behov som finns och vi är nu glada över att kunna erbjuda både Servox Digital röstgenerator och TrueTone röstgenerator i vårt sortiment:

- TrueTone röstgenerator är lite mindre, lättare än Servox Digital och har bara en knapp att trycka på.
- TrueTone har stort frekvensomfång och med den tryckkänsliga knappen kan man prata med olika betoning.
- Ett extra skruvlock medföljer som ger ett mjukare ljud.
- Inga specialbatterier behövs utan man kan använda antingen 9V standardbatterier eller 9V uppladdningsbara batterier. (laddare ingår).
- TrueTone väger 127,6 g med batteri, längd är 10,5 cm och diametern 4,4 cm.

Vi önskar er alla en trevlig sommar!

Atos Medical AB • Box 183, 242 22 Hörby • Tel: 0415-198 00 • Fax: 0415-198 98
E-mail: info@atosmedical.com • www.atosmedical.se

Atos Medicals produkter och expertis har utvecklats i nära samarbete med ledande institutioner, läkare, forskare, logopedier och patienter från hela världen. Alla fakta och argument bygger på resultat från kliniska studier. 1987 började Atos Medical utveckla den första Provox-röstventilen. Vi har sedan dess arbetat intensivt för att utveckla Provox till att bli marknadens ledande system för röst- och lungrehabilitering. Vi fortsätter med att avsätta stora resurser på produktutveckling och utbildningsprogram inom öron- näs- och halsspecialiteten. Vi har ett tydligt mål: Atos Medical ska även i framtiden vara ledande inom hela detta specialistområde.

ATOS
MEDICAL
Leading the way in ENT